

Indult BÉTSBOL Szeredánn. 14. Féb. 1787.

Török Ország. 5. Jan.

Ha a' külömb külömb Német Levelek szerint ké-
 nek Török országnak mind belső, mind külső
 állapartyát megítélnünk, ezt mondhatnók most Hol-
 lándiaval azon öszi Légynek, mely a' maga vesze-
 delme előtt szokott leggonofizabb lenni. Edgy Lem-
 bergi tudósítás szerint, a' Lengyel országi határszé-
 leken olly hir támadott vala a' múlt hónapnak végén,
 hogy a' Tatárok Kersonésusra ráútvén 30000 népet
 öszve kontzoltanak légyen, mely tudósítás azért sem
 lehet igaz, mivel egész Kersonésusnak Lakosít tsak
 15 ezer fejekre számiálják, a' honnan bár ezen hir
 (a' Lengyeloktól szármozván, kik a' Muszkát a' Tö-
 rokkal tsatázó mezön szemlélni szeretnék) nem toké-
 letesen igazis; mindazonáltal lehet kisebb mértékben
 valami a' dologból; mert hogy a' Török minden ha-

dierjét öszve szedte legyen, és már maga bizottabb Basának bizonyos hadi rendelkezésetis tett legyen, azt a közönséges Levelék bizonyítják. Már a fekete Tenger szoros partjain munkában lévő ujj Várak is, az Európai Insinereknek drágán vásárlott tudományok által, tökéletesen elkészíttette, és már most azoknak külső oldalalaikban, a Gibráltár vára Formájára, gollyóbist hányó kőszikla kementzekét építet, a honnan az idegen Zátzlóju hajókat, és az egész Pontus - Euxinust refzketővé tégye, Öntik a gollyobisokat, és a múlt hónapnak 13 dikán költ Velenzei tudósítáfok szerént ugy verbuálnak, mintha minden órán Marsal magával volna szandékok szembe szállani; noha már enuekelotte 5 ezrtendővel kiment vala némely Politikusok értelme szerént, az Európai leghatalmasabb septem virális Táblán ellenek a nem álmódott sententzia, melynek tellyesíttésére az edgyben fűzött erő napról napra addig nevekedik, mig a balra hajlott konty jobbra nem igazittatik. — Edgy Egyiptomnak Alexandria nevű városából a múlt Decembernek 10 - kén jött Tudósítás szerént az erősíttetik, hogy ittenis a Török Udvarnak legrozsztabb lábou áll forsa; mert azonkivül, hogy az itt tsatázott nagy Tengeri vezérnek, a múlt Oktoberben esett utközetében 15000 népét elvesztették; az egész alsó Egyiptom éhehatáfsal küszködik. Alexandriában, ebben a szörnyű nagy kereskedő városban alig láthatni 2 — 3 idegen kereskedő hajót. A fő vezér, Hajós feregének felét eleségért és hadikészületét küldotte Konstantzinápolyba, már most a hátra maradt hajóssereggel edgyutt sem gyozván az éhgyomrot, kánteleníttetik Konstantzinápolyba vizfiza térni. —

Hollandia. Ezen hajdon edgyesült, most edgyutt ellenkező Társaság mégis a' maga veszedelmes belső zenebonájának közepette fetrengvén, és a' maga belső nyavalyáját nem érezvén, nem hogy a' Helytartó Hertzeggel edgyezni kívánna, de még a' Frantziáudvarnak körbenvetett tanátsátság az eránt megvetvén, más Helytartó Hertzegről gondolkoznak. A' Hertzeg is a' maga elöbbeni jussábt legkissebbet sem akarván az ő háladalmátoknak állolni; járnak edgyik Udvaról a' másikig a' patséres Leveleket hordozó Kurirók, míg edyizer a' már rég megirt Senteuziát, illy igéllel fogják venni: Ezen Levélnek vétele után 24 napok alatt így, és nem másképpen lévén a' dolog, 's akkor hulel fzemek szálok. — A' Pruszszus Király a' Hollandiai Helytartó Hertzeg fiának a' napokban a' Fekete-fas Rendnek tizerét elküldé, és a' mint tartanak, ezen Helytartó Hertzeg magis az edgy, és a' két feja íás Trimer alatt tsendes órákra jár már valahára. — Nem régiben emlékeztünk vala, hogy ittenis a' Keresztényi Taredelem a' felebaráti fzeretetet kezdte ölelgetni, és a' felebaráti fzeretet a' Hazaiak között részre hajlásnélkül ösztogattya keresztényi tsókjait. A' Fobb igazgatóknak ezen közonséges végezések tokéletes igaz; — de vallyon meg kellé, ezen száznak gyalázattyára, mégis emlékeznünk arról, hogy a' Dáventriaiak ezen szent szándékban pártot ítvén, a' magok R. Katholikus Felebarátjaikat, ezen megvilágosodott időben, semmi közonséges Hivatalra, vagy Hazafui jusrá lépni nem akarják engedni, mely ezen közonséges Réformátzió idején a' Réformátusi neven egész Európában nem kis motskot láttatik ejteni. — Nem a' Vallásban való buzgoság, hanem a' Kenyéririgység szokta az efflélet valamint Hollandiában, ugy másutis szulni; minthogy

a' Krisztust Kenyérért és borért követő Apostolok ezen arannyos Században mind erősznyt hozozók fzeretnének többnyire lenni, és többnyire az ilyen felebarátságokat vallás színe alatt üldözöknek tsak ez a' vallások: *ut bene sit in diebus nostris.*

Róma. — A' lopás, gyilkosság, és paráznaság a' szukiégnek és más környulálásoknak miatta olly közönségessé kezdetek ezen Sz. Városban lenni, hogy a' Szentséges Arya tokiéletesen elvégzte légyen magában minden (Abillumoknak) kegyelem menedék helyeknek eltoroltetéseket, hogy az Isten' 10 parantsolatait jobb rendbe szedhesse, az ez ellen véöket halállal bunterhesse. — A' Florentziai Udvarnak az Ekklézia dolgában nem régiben közönfégessé tett rendelései olly eleven érzékenységu közönfégés mozgást okozott Romában, (azt írja edgy iró) hogy minden órán a' Római udvarnak bizonyos mozdulálac fogják hallani, melynek megelőzésére nem régiben a' Kárdinálisok titkos gyuléstis tartottanak. Valamint minden nagy Városokban; ugy ittenis fok mindentéle vallású idegenyek és vallással tsufolódók gyultenek öszve, kik a' flastrom nélkül szukölködo febet, minden féle nyilvánfágos tsufolódásokkal és sértegető (Pasquillok) gyalázatos levelekkel mérgefittik. Egy bizonyos Anglus képrajzoló (ugy mondatik) edgy nagy veres süvegcs, kéttfégben esett, hajakot tépő Kárdinálisok fergét festvéntle, az ezeknek kezekben lévő Feszületre követhözendő irást téve: *Crucifixus non tantum pro nobis: Nem tsak érettünk feszítettettemeg a' Krisztus.* — Sokan úgy vélekednek, hogy azon Képrajzoló tselekedte légyen ezt, a' ki, midön az ez előtt volt Pápát ezen szent Hivatalra szentelnék, lefestette vala *Ganganellit* a' Pápai Szent székbén minden Kárdinálisoknak köze-

pette

pette, és a' reá szállandó Szent - Lelketis Galambképeben, festvén egy töltött fegyverrel lesben állott Jésumás edgy szegeletbe, ki a' Pápa fejére szállandó Galambot reptiben tzielba vettnek ábrázoltatik vala. Mondják, hogy születtett Ánglus, 's gonosz tselekedeteis arra mutatnak.

Bécs. — A' mi F. Monárkhánk egésszéges állapotban lévén, a' maga hatalma alatt lévő népének mennél jobb' és boldogabb lábba való állításában fáradszatatlanul szorgalmatozkodván; minden Kerszónésűsi utyának hire letsendefedni láttatott, és a' már kitrombitált Tábori rendelésekis visszsa parantsoltatának lenni mondatnak. Kéttfék kivül más környülállások atták elő magokat. A' F. Muszka Tsáfszárné már utban vagon, 's hogy annál keveslebbet hazudjunk, többet nemis irunk erről, mig bizonyost nem tudunk; mert a' dolog magais nagyon halgat. — A' Bécsi Fő Templomnál 12, a' Kathédrás Templomnál pedig 8 Kánanokat hagytanak, a' többit Papiágokra osztották olly kegyelmes feltétel alatt, hogy a' mig élnek, mindég elöbbeni fizetésekot fogják venni. — A' közelebb múlt Vafárnapot megelőzőt Vafárnapon edgy Ánglus ló a' Práterben 300 font Sterlinget nyere 2 pertzentés alatt. Bizonyos Ánglus Gavallérok fogadtanak vala a' Lovak futó körnére, és az edgyik, vagy inkább a' lova, elnyeré a' megirt summát. A' Közelebb múlt vafárnapi ismét kigyulének azon helyre ló nyargalni, hol Bécsnek csak nem nagyobb része jelene meg a' nézésre, hol edgy 20 esztendőös legszebb virágjában lévő *Delini* nevű Hertzegfinak szárnyokra botsátott Paripája edgy Kotsi eleibe fogott Loba ütödvén, úgy esett hanyatt Urával, hogy a' Hertzegfi tézfie többé nyeregbe lábait vagy sem? kérdésben forog. —

Rá szedett a' napokban edgy vén szerelmes Katonát *Vénus*. Ezen Isten Afzszonyynak itten oly szokása vagyon, hogy a' szolgálat után fogát hullatta *Amazon* Katonáit, a' leg ebül ofzültebb Banyákat szokta estvéneként verbunkra küldeni, és ezek a' verbuáltakat ugy szokták a' *Vénus* szolgálattjában lévőknel asientálni. A' napokban elindulá egy *Más* szerelmes vén Katonája, edgy bizonyos Major estvének idején a' Verbunk platzra, hol legottan edgy savanyó tekintetu *Vénus* vén verbunkosnéjára találkozván, mondja a' Banya, hogy néki edgy igen szép 16 elztendos Leánykája volna s. t. de fok pénzel járják a' vájárt. Meg lefzsz az alkú, emegy a' Major a' vén Bünössel, vagy mondom a két vén bun edgyütt; a' Banyának már a' hangeltetis által adván, bévezeti az oldalkamarába, a — s tsak elbámul a' Major, hogy az ő kissebbik Leánya *Juliánna*, kinck 'Soldjára verbuáltatott; és kinck megalkudott bünéért már elő pénztis adott. Tsak gondolhatni mitfodás érzékenységek között — megfogá kezét maga természetetol nem meszszte távozott *Juliánájának* és mint két Publikánusok, tsak nem a' Sodomából futott Lót uttyán haza menének. —

A' gyümölts nem meszszte esik a' fájától - *Julisis* e' részben tanúlt az Apjától. — Egy Agyú fojtásnál lévén Patvarián. — Eb oldaltsont, sebnek kell ilyen szuz Lián

Elegyes Tudósítások.

Szathmár Vármegeyéből így tudósítottunk: „ *Amavitzé* Király, *Jósef*hez hasonló boltseslégü és szorgalmatoslágü *Nagy Jósef* Monárkhaannyi Gabonát szállított már Máramarosba, hogy mahonap talám a' szegény füstös házokban is élvezti eddig való nevét, és

és nem *Málénaros*, hanem kenyérmáros lészen. Tekintetes Tanácsos *Konjati Sigmund Ur*, midőn Szatmár Városának ő Felsőségétől reá bízott bajait igazítaná, Boldogszfzony havának 30-dikán mind a' mások mind a' maga földi bajoskodásaitól megmenekedék. — A' napokban meghal *Tzipfer Mátyás* nevezetű *Lútheranus* Bányász *Selmetzen*, ki mind a' maga jóbányászférgéért, mind betsületes magavifeléséért közönségesen szerettetik vala. Elmegy a' Felelége az ott lévő *Exjésuitából* lett *Sörös* nevezetű *Plébánushoz*, hogy eltemetni engedné meg. Igenis, felel a' *Plébános*; de nem oda, a' hová a' több *Bányászokat*, hanem edgy óra járónyi földel túl azon, az ut mellé, a' hová a' hamnut hánnyák. Ezt értvén, a' meghóltak *Barátyjai*, mennek hárman a' *Plébánushoz*, és hárman kérék; de a' mellyek ellen a' *Plébános* protestálván, minekutánna a' dolgot elnem igazíthatnák, folyamodnak *Gróf Kollóredóhoz* a' fő *Kamara* *Préfeshez*, ki mingyárt *Selmetzen* gyűlést tartatván a' *Plébánust* kényszeríté, hogy a' meghóltak a' maga *Vállásának* tzeremóniája szerint eltemetni megengedje; főt maga a' *Gróf* nemcsak temető helyet mutata; hanem a' megeshető *Zenebonának* eltávoztatása véget magais a' temetéfen jelen volt. Ezen történetet a' *Posonyi Censor* az ott lévő újlag *Levelekben* közönségesllé tétetni meg nem engedte; nekünk vagy on hát szerentsénk ezen szép türedelembéli történettel *E. Orvasfőinknak* udvarolni. *Büredről* ezt írják: Meghala náunk az *ujesztendő* elején edgy *63* *esztendő*s *Tsutora* (*Kulats*), ki noha *20* *esztendő*s korában kezdette vala a' *Boritalt*, mégis egész életében *1307* akó bort ivott meg, a' maga szája vallása szerént; mert így szollott edgykor *beszélgetés* közben, ritka nap ivott *5* itzén alól.

néha pedig megivott 12-tőtis, ha jó szájaíze tseperedett; azonban olly szép elmébéli rehetléggel bírt, és olly hamar, és élmés talalmánnyi voltanak, melyet az Á-t sem esmérő emberben lehetet tsudálni. Ezen példa nem a' követésre iratik, hanem rickafágú; mert a' fok borral élő vagy viszfzaélő emberek többnyire rövid életűek; 'se' mégis illy fokáig élt. — A' Löveni Generál Seminariumban vólt zenehonájuk a' Kis Papoknak tudvalévó. Januáriusnak 20 dikán bé méne az Univerfitás Főigazgatója a' Királyi Komissárius Urral edgyütt ezen Semináriumba; itt a' Kis Papok' tanulók' esztendeje szerént hivattatván, megkérdeztetének: 1) Akarjáké az ujtanítás módját, vagy nem? és 2) akarnaké az ujj Professzorok' tanításain mindenkor megjelenni? Az elfő ellen senki sem felele; hanem a' 4 és 5 esztendőbéli Kis-Papok ezt felelék: hogy az ő lelkiefméretek meg nem engedné, hogy azt az Ekklesiái Törvenyt kövessék; melyre a' Rector ezt mondá nékiek. mennyetek a' ti Gondvifelőtökhöz; vetkezzetekle, és még délelőtt a' Semináriumból kitakarodjatok; és ígyis leve; az 5 és 4 esztendőbéli Kis Papok között edgysem marada a' Semináriumban, a' többi mind a' két pünetumnak tellyefittéféig igérvén, megmaradtanak: de ezekközzüli a' férgesek következő napokon annyira elhullattanak, hogy az egész Semináriumban 26 Kis Pap találtatik. — Ama Párisi nagy fő Minister Wersenes U a' múlt hónapnak 26 -dikán már az utolsókenetetés elvévén minden további élet reményfégen kívül vala. Második Jósefnek, Kaunitzenak és Ennek sokat közfönhet Európa.